

POSEBNI PROGRAM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

NADALJEVALNI PROGRAM OSNOVNOŠOLSKE RAVNI I

UČNI NAČRT

za področje SPLOŠNA POUČENOST

Pripravili:

Stanka Grubešič

Ervin Rožič

Stojan Turičnik

Mateja Zagožen

Vojka Lipovšek

Elizabeta Fijavž

Janja Magdič

Strokovna redakcija:

mag. Janja Cotič

Ljubljana, 2004

KAZALO

1.	OPREDELITEV PODROČJA	3
2.	SPLOŠNI CILJI	4
3.	OPERATIVNI CILJI	5
3.1.	<i>OPERATIVNI CILJI ZA SPOZNAVANJE OKOLJA</i>	5
3.1.1	ČETRТА STOPNJA	5
3.2.	<i>OPERATIVNI CILJI ZA JEZIK</i>	24
3.2.1	ČETRТА STOPNJA	24
3.3.	<i>OPERATIVNI CILJI ZA MATEMATIKO</i>	30
3.3.1	ČETRТА STOPNJA	30
4.	OPIS OSVOJENIH ZNANJ IN VEŠČIN	32
5.	ZNANJA, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI	33
6.	PRILOGA	34
6.1.	Specialno-didaktične posebnosti	34
6.2.	Medpodročne povezave	34
6.3.	Časovni okvir	35
6.4.	Kako uporabljamo učni načrt	36

1. OPREDELITEV PODROČJA

Področje splošna poučenost ima tudi v četrti stopnji ob upoštevanju načela avtonomnosti v procesu vzgoje in izobraževanja učencev z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju pomembno vlogo, saj združuje vsebine, postopke in procese, s pomočjo katerih učenci spoznajo sebe in svet v katerem živijo. V njem so združene vsebine različnih področij, tako naravoslovnih kot družboslovnih, vključuje pa tudi elemente socialnega učenja.

Splošna poučenost z uporabo sodobnih metod, različnih materialov in učnih pripomočkov razvija vse sposobnosti učencev z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju za aktivno vključevanje in socialno prilagajanje ožjemu, v četrti stopnji pa predvsem širšemu družbenemu okolju. Zato učenec nadaljuje s spoznavanjem sebe, svojega domačega okolja, oseb, živali, rastlin, predmetov in pojavov v najbližjem in širšem okolju, orientacijo v času in prostoru, letne čase, promet in prometna sredstva, poklice, praznike s ciljem, da postane v življenju čim bolj samostojen. V tej stopnji skuša že čim bolj skrbeti za lastno varnost in zdravje. Ob opazovanju svoje ožje in širše okolice in rokovanju z živimi bitji, predmeti in snovmi, nadaljuje z razvijanjem čuta za naravo in z razvijanjem pozitivnega odnosa do oseb, okolja. Z vsakodnevnim utrjevanjem primernih odnosov do ljudi, živali, rastlin, predmetov in pojavov v svoji ožji in širši okolici pa razvija in utrjuje tudi socialne spretnosti.

To področje se tudi v četrti stopnji deli na:

1. spoznavanje okolja
2. jezik - razumevanje in sporazumevanje
3. matematiko

2. SPLOŠNI CILJI PODROČJA

SPOZNAVANJE OKOLJA

Nadaljujemo z :

- razvijanjem vseh razvojnih potencialov, ki jih učenci posedujejo;
- razvijanjem senzomotorike, pridobivanjem in utrjevanjem senzornih izkušenj, zaznav, predstav,
- razvijanjem izkustvenega učenja;
- razvijanjem miselnih procesov: pozornost, sklepanje, zmožnost reševanja problemov, predvidevanje, povzemanja bistva, pomnenje, ustvarjalno mišljenje, posploševanje, analiza, sinteza;
- spodbujanjem k aktivnemu opazovanju in sodelovanju v spoznavanju oseb, predmetov, rastlin, živali, pojavov v ožjem in širšem okolju;
- spoznavanjem lastnosti predmetov, pojavov;
- razvijanjem orientacije v času, v bližnji in širši okolici;
- navajanjem na razumevanje in upoštevanje pravil, ki omogočajo socialno interakcijo, socialno učenje;
- navajanjem na izražanje svojih potreb čustev in želja;
- razvijanjem sposobnosti prilagajanja običajem in navadam v okolju v katerem živi;
- razvijanjem pozitivnega odnosa do sebe, oseb, rastlin, živali;
- spoznavanjem zdravega in varnega načina življenja;
- razvijanjem občutka pripadnosti, spoštovanje drugih;
- ozaveščanjem, razumevanje in izražanje svojih potreb, želja in čustev;
- razvijanjem solidarnosti in medsebojne pomoči;
- vživljanjem v različne vloge;
- razvijanjem odgovornega ravnanja v različnih socialnih situacijah;
- pridobivanjem stališč in vrednot;

JEZIK

- razvijanjem neverbalnega sporazumevanja,
- razvijanjem govornih sposobnosti;
- navajanjem na razumevanje govornih sporočil
- razvijanjem bralno pisalnih spretnosti s pomočjo funkcionalnih vaj
- razvijanjem predbralnih sposobnosti in branja,
- razvijanjem predpisalnih sposobnosti in pisanje,

MATEMATIKA

- spoznavanjem odnosov med predmeti in razlikovanje kvalitativnih lastnosti predmetov,
- razvijanjem količinskih pojmov,
- štetjem predmetov, oseb,
- prepoznavanjem in pisanjem števil,
- razvijanjem računskih operacij,
- spoznavanjem denarja in njegova uporaba,
- spoznavanjem računalništva,

3. OPERATIVNI CILJI

3.1. OPERATIVNI CILJI ZA SPOZNAVANJE OKOLJA

3.1.1. ČETRТА STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
SPOZNAVANJE OSEB V NAJBЛИŽJEM OKOLJU			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokažejo imenovano osebo v konkretni situaciji, na fotografiji, na slikovnem simbolu • imenujejo osebe v najbližjem okolju • prepoznavajo svoja čustva in čustva drugih ljudi • naštejejo ljudi, ki jih dnevno srečujejo • skupaj načrtujejo šolski dan • poznajo pomen spora med ljudmi 	<ul style="list-style-type: none"> • srečujejo se z drugimi osebami na obiskih, družabnih prireditvah • imajo svojo zbirko fotografij ob katerih se pogovarjajo o znancih • prepoznajo po glasu, osebe v šoli, zavodu s katerimi se srečujejo vsak dan ali občasno • prepoznavajo čustva v danih situacijah • sprejemajo zadolžitve in odgovornosti v okviru šole • ob različnih aplikacijah in vodenem pogovoru pripovedujejo, opisujejo dnevna dogajanja, srečevanja z ljudmi in spoznavajo hišni / šolski red • načrtujejo skupne družabne aktivnosti. • igrajo vloge 	<p>Človek –kot družabno bitje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pri opisovanju občutkov naj pomaga učitelj. • Pri aktivnostih in pogovorih poudarimo upoštevanje človekovih pravic in dolžnosti. • Spodbujamo k prevzemu odgovornosti. • Pri načrtovanju skupnih nalog, upoštevamo tudi učenceva izkustvena znanja.
VRTEC, ŠOLA, DOM (ZAVOD)			

<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznajo različne prostore v šoli, zavodu • opišejo prostore • samostojno ali s pomočjo uporabljajo pripomočke, ki so značilni za posamezne prostore • vedo, da obstajajo še druge enote ustanove • poznajo namembnost vseh prostorov v šoli. • poznajo pravila hišnega reda. • opravljajo šolsko dežurstvo v razredu . 	<ul style="list-style-type: none"> • vedo kako se imenuje oddelek, razred kamor dnevno hodijo • v hiši se znajo orientirati • vedo kje bodo našli pripomočke • obišejo enote šole, zavoda, ko jih poimenujemo vedo, da so tam že bili • izvajajo osnovne naloge dežurstva • manj zahtevna sporočila, šolske revije raznašajo po šoli • razdelijo si dnevne in tedenske naloge • poiščejo osebo, ki nudi pomoč 	Šola	<ul style="list-style-type: none"> • Učenčevo opisovanje naj bo vedno vezano na predhodno opravljeno opazovanje. • Navajanje na doslednost, vestnost in red , ob raznolikih dejavnostih preko celega šolskega leta.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo pot v šolo • na poti v šolo se primerno vedejo in pazijo na lastno varnost 	<ul style="list-style-type: none"> • pot od doma do šole izvajajo ob pomoči oseb • navajajo se na prevoz z avtobusom 	Varna pot v šolo	<ul style="list-style-type: none"> • Ob navajanju na prevoz z avtobusom nudimo učencem možnost plačevanja z denarjem.
DRUŽINA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vedo kdo sestavlja družino • imenujejo člane svoje družine, sorodnike • prepoznajo, imenujejo zvok domačih aktivnosti • sodelujejo pri igri z vlogami 	<ul style="list-style-type: none"> • pokaže člane družine • naštevajo člane družine v konkretnih situacijah, ob fotografijah • s pomočjo vodenja roke narišejo svojo družino • gledajo video posnetke o družinah 	Jaz in sorodniki	<ul style="list-style-type: none"> • Poslužujemo se konkretnih situacij in fotografij. • Pri risanju družine upoštevamo učenčeve želje. • Glede na sposobnosti samostojno ali ob pomoči odigrajo vlogo v družinski situaciji.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo da ljudje živijo in delajo skupaj • poznajo delitev dela med člani družine • se zavedajo medsebojne pomoči 	<ul style="list-style-type: none"> • pogovarjajo in dogovorijo se o skupnem delu • odgovorno opravljajo delo • pogovarjajo se o pravicah učencev doma, v šoli • naštevajo primere medsebojne pomoči in koristi 	Pravice in dolžnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Pripravimo čim več aktivnosti in dejavnosti, v razredu, šoli ali izven šole, ki zahtevajo medsebojno pomoč in odgovornost učencev.
STANOVANJE			

<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokažejo stavbo v kateri so doma • razlikujejo med eno in več družinsko hišo • razlikujejo med stolpnico in hišo • poznajo dvigalo in ga samostojno uporabljajo • poznajo bivalne prostore • na fotografiji pokažejo imenovan prostor v hiši • vedo kako se uporabljajo posamezni predmeti v stanovanju • znajo rokovati z gospodinjskimi aparati 	<ul style="list-style-type: none"> • obkrožijo stavbo, v kateri živijo • uporabljajo dvigalo • opišejo in pripravijo napitke in preproste jed • skrbijo za rože in domače živali • učenci pomagajo pri preprostih hišnih delih • ob aplikacijah, maketah primerjajo in razlikujejo vrste hiš • o uporabi predmetov, ki jih imajo doma se pogovarjajo, gledajo filme, različne video posnetke 	<p>Bivalni prostori</p> <p>Hiša, blok, stolpnica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Če je možno učencev dom fotografiramo, da kasneje lahko ločijo vrste hiš tudi na drugih slikah. • Zagotoviti primerno zaščito in upoštevati varna navodila in ukrepe ob morebitni nezgodi.
ŠIRŠA OKOLICA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo in imenujejo vas /mesto • imenujejo glavne značilnosti mesta /vasi • spoznavajo mestni promet • poznajo in uporabljajo vljudnostne izraze • poznajo glavno mesto Slovenije • poznajo pomen načrta mesta • na zemljevidu prepoznajo prometne poti in mesta 	<ul style="list-style-type: none"> • po ekskurziji po mestu, video posnetku, prepoznajo mesto tudi na fotografiji • razlikujejo mesto, vas • samostojno uporabljajo mestni potniški promet • z učenci obiščemo glavno mesto in njegove najbolj pomembne značilnosti 	<p>Mesto, vas</p> <p>Glavno mesto</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na izletih, sprehodih smo pozorni na vedenje, vljudnostne fraze... • Omogočimo obisk, ogled glavnega mesta, muzejev in ostalih pomembnih ustanov.
JESEN			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznajo glavne značilnosti jeseni • pokažejo značilnosti jeseni • imenujejo glavne značilnosti jeseni 	<ul style="list-style-type: none"> • dnevno opazujejo vreme in izdelajo plakat • odbirajo slike poletja in slike 	<p>Značilnosti jeseni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osredotočimo se na značilnosti, katere lahko izkusijo s svojimi čutili.

<ul style="list-style-type: none"> • ločijo letne čase • primerjajo in razlikujejo poletje-jesen • varujejo svoje zdravje 	<p>jeseni</p> <ul style="list-style-type: none"> • merijo temperaturo v različnih delih dneva • izdelujejo vremenske koledarje • na TV in v časopisu spremljajo vremenske napovedi • se primerno oblečejo 	Primerjava s poletjem in zimo	<ul style="list-style-type: none"> • Učence vzpodbujamo k varovanju zdravja.
<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo sadje po okusu, vonju, tipu • vedo kje dozori sadje • vedo da tropsko sadje pripeljejo od daleč • poznajo posamezne vrste sadnih dreves in sadja • poznajo uporabo sadja • poznajo in opišejo predelavo sadja 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo sadovnjak, tržnico • obirajo, pobirajo, sortirajo sadje • pomagajo pri delu v sadovnjaku • na tržnici se pogovorijo s trgovcem od kod in s čim so pripeljali tropsko sadje • tehtajo sadje • pripravljajo različne vrste hrane iz sadja • imenujejo izdelke iz predelanega sadja 	Jesen v sadovnjaku	<ul style="list-style-type: none"> • Začenjamo s konkretnim sadežem v konkretnem okolju. • S pomočjo funkcionalnega učenja sadje nameščamo, postavljamo v pare, razvrščamo... • Učence usmerjamo in vzpodbujamo k praktičnemu delu.. • Poudarjamo pomen sadja za zdravje.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo vinograd, orodje v vinogradu • spoznajo predelavo grozdja • poznajo pomen sadja in sokov v zdravi prehrani človeka • spoznavajo škodljivosti uživanja alkohola 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, imenujejo in opisujejo vinograd, orodje v vinogradu • gledajo video filme • izdelajo plakate 	Jesen v vinogradu	<ul style="list-style-type: none"> • Vzpodbujamo k varovanju narave. • Obseg obravnave vinograda je odvisen od geografskega okoliša.
<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo, pokažejo zelenjavo • poznajo in imenujejo vrtno in poljske pridelke • poznajo opravila na vrtu in polju • ugotavljajo lastnosti zelenjave • poznajo uporabo zelenjave 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo vrt in polje • obišejo tržnico • pomagajo pri jesenskih opravilih na vrtu in polju • čistijo zelenjavo in jo okušajo • pripravijo samostojno, ali s pomočjo vodenja roke enostavne jedi iz zelenjave 	Vrtni in poljski pridelki uporaba in predelava	<ul style="list-style-type: none"> • Pri pridobivanju znanja o zelenjavi preidimo na uporabno raven. • Učence vzpodbujamo, da jedo veliko zelenjave.

<ul style="list-style-type: none"> • poznajo in opišejo način shranjevanja zelenjave • poznajo pomen zelenjave v prehrani človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • imenujejo predelane izdelke iz zelenjave • tehtajo zelenjavo 		
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo prostor za shranjevanje ozimnice • poznajo ozimnico iz sadja in zelenjave • poznajo namen priprave ozimnice • poznajo pomen sadja in zelenjave v prehrani človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • ogledajo si prostor za shranjevanje ozimnice in ga imenujejo • imenujejo način priprave ozimnice preko slik in aplikativ • pripovedujejo o pripravi ozimnice doma • poslušajo, berejo recepte za pripravo ozimnice • pripravijo enostavno ozimnico 	Priprava ozimnice	<ul style="list-style-type: none"> • Ta vsebina je prezahtevna za učence s težjimi in težkimi motnjami. • Učenci naj se aktivno vključijo v vsa opravila za pripravo ozimnice.
<ul style="list-style-type: none"> • vedo, da je potrebno pozimi ogrevati prostore v katerih živimo • vedo, da je ogenj nevaren • poznajo načine kurjenja • poznajo peči in vrste kurjave • spoznajo kako posamezne vrste kurjenja negativno vplivajo na okolje 	<ul style="list-style-type: none"> • v domači ustanovi si ogledamo kurilnico • zakurimo zunaj • ogledajo si peči in vrste kurjave • imenujejo peči in vrste kurjave, načine kurjenja na slikah in aplikatih • sodelujejo pri pripravi kurjave 	Kurjava	<ul style="list-style-type: none"> • Pri kurjavi izhajamo iz specifičnosti doma učencev, šole in okolja. • Učence seznanjamo z varovanjem okolja (ekologija).
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo gozd • vedo, da je v gozdu zdrav in svež zrak • poznajo iglasta drevesa in plodove • poznajo listnata drevesa in plodove • poznajo načine varovanja gozda • poznajo gozdne živali • primerjajo gozdne živali med 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo gozd, tipajo drevesno skorjo, opazujejo korenine, veje • v razred, oddelek prinesemo gozdne plodove • imenujejo, opisujejo iglasta, listnata drevesa in njihove plodove • imenujejo in opišejo načine varovanja gozda in narave • imenujejo in opišejo gozdne živali 	<p>Gozd</p> <p>Gozdne živali</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opisovanje gozda naj bo vezano na predhodno opravljeno opazovanje. • Delo načrtujemo tako, da učenci na čim konkretnjši način spoznavajo gozd in živali. • Vzpodbujamo učence, k varovanju narave in skrbi za

<p>seboj</p> <ul style="list-style-type: none"> • skrbijo za gozdne živali • razvijajo primeren odnos do narave in živali 	<ul style="list-style-type: none"> • ogledajo si različne filme, slike, diapozitive • pogovarjajo se in sodelujejo z gozdarjem in lovcom • izrezujejo slike, članke, zanimivosti in lepijo plakate • sodelujejo v razrednem kvizu • sodelujejo v jesenski čistilni akciji • izdelajo križanko, ki jo v reševanje ponudijo tudi drugim oddelkom 		<p>živali.</p>
ORIENTACIJA V ČASU IN PROSTORU			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pridobivajo znanje o pojmu "čas" • prepoznajo dnevno aktivnost • razlikujejo pojma dopoldan popoldan • poznajo aktivnosti v različnih delih dneva • poznajo različne vrste ur • razlikujejo vrste ur • poznajo čas na uri 	<ul style="list-style-type: none"> • beremo jim pravljico in vsebino, ponavljajo z dramatizacijo, lutkami, konkretnimi urami... • dnevne aktivnost demonstrirajo, pokažejo na sliki, poslušajo... • imenujejo in opišejo aktivnosti v različnih delih dneva • imenujejo vrste ur, opišejo posamezno uro • izdelajo si ure • rokujejo z urami • igrajo različne didaktične igre • sodelujejo v razrednem kvizu 	<p>Mladostnikov dan</p> <p>Ura</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mladostnikov dan in poznavanje na uro osvajajo pri različnih učnih temah in pri različnih področjih.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo letne čase • poznajo mesece v letu • poznajo dneve v tednu • spoznajo gibanje sonca in zemlje v posameznih delih leta • poznajo koledar • poznajo pomen koledarja 	<ul style="list-style-type: none"> • imenujejo letne čase • opišejo letne čase • leto razdelijo na letne čase, mesece, tedne, dneve • imenujejo in opišejo gibanje sonca in zemlje v posameznih delih leta • imenujejo vrste koledarja 	<p>Koledar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Orientacijo na koledarju utrjujemo dnevno.

	<ul style="list-style-type: none"> • izdelajo si svoje koledarje • zbirajo različne vrste koledarjev • označujejo pomembne datume na koledarju • vsak dan imenujejo datum 		
ZIMA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naštejejo značilnosti zime • poznajo vremenske pojave zime • ločijo letne čase • primerjajo letne čase • razlikujejo in imenujejo pojme mrzel, hladen, spolzek • vedo kako pozimi skrbijo za zdravje 	<ul style="list-style-type: none"> • tipajo sneg, led • pridobivajo izkušnje o lastnostih snega, leda • merijo temperaturo zraka, višino snega • vremenske značilnosti zime gledajo na slikah, plakatih • spremljajo napovedi vremena na TV • na fotografijah kažejo imenovane letne čase • izdelajo vremenski koledar zime • izdelajo plakate, na katerih primerjajo letne čase • primerno se oblečejo 	<p>Vremenske značilnosti zime</p> <p>Primerjava z jesenjo in pomladjo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Značilnosti zime opazujejo v naravi. • Učence vzpodbujamo k varovanju lastnega zdravja •
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo skrb za živali 	<ul style="list-style-type: none"> • pogovarjajo se z lovcem, kmetom • sodelujejo pri skrbi za živali pozimi • pripovedujejo o svojih izkušnjah pri skrbi za živali pozimi • gledajo oddaje na TV 	Skrb za živali pozimi	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci razvijajo pozitiven odnos do živali in utrjujejo spoznanje, da moramo za njih pozimi skrbeti.
<ul style="list-style-type: none"> • doživljajo veselje na snegu • poznajo zimske športe in aktivnosti • poznajo pomen rekreacije 	<ul style="list-style-type: none"> • aktivno sodelujejo v zimskih aktivnostih • spremljajo športne dogodke na TV in se o njih pogovarjajo • obiskujejo športne prireditve v kraju in okolici • oblikujejo in izdelajo različne 	Zimski športi in rekreacija	<ul style="list-style-type: none"> • Z učenci se udeležujemo zimskih aktivnosti.

	<ul style="list-style-type: none"> plakate z vrhunskim športnikom opravijo intervju 		
ČLOVEŠKO TELO			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> vedo, da imamo v telesu notranje organe poznajo notranje organe pokažejo in povedo lego notranjih organov poznajo funkcijo notranjih organov spoznajo nekatere značilne bolezni notranjih organov 	<ul style="list-style-type: none"> pokažejo, imenujejo in opisujejo notranje organe na sebi, na modelu človeka, na slikah, aplikatih, plakatih gledajo videofilme, diapozitive opišejo funkcijo notranjih organov izdelujejo plakate 	Notranji organi	<ul style="list-style-type: none"> Znanja lahko pridobivamo s pomočjo lutke. Učence vzpodbujamo k skrbi za svoje zdravje.
<ul style="list-style-type: none"> vedo katerega spola so poznajo zunanje razlike med spoloma spoznavajo razlike spolnih organov med spoloma spoznavajo različne odnose med spoloma razvijejo primeren odnos do nasprotnega spola spoznavajo ljubezen med isto spolnima partnerjema razvijejo primeren odnos do isto spolno usmerjenih ljudi 	<ul style="list-style-type: none"> uporabljajo primeren slikovni material imenujejo in opisujejo razlike med spoloma, spolnimi znaki imenujejo in opišejo čustvo ljubezni na primeren način izražajo čustvo ljubezni izdelajo plakate gledajo video filme, diapozitive, slike 	Razlike med spoloma	<ul style="list-style-type: none"> Ko obravnavamo to temo moramo razviti čim bolj sproščeno vzdušje, kajti le tako nekateri učenci premagajo zadrege pri obravnavani temi.
<ul style="list-style-type: none"> spoznavajo nastanek in potek nosečnosti spoznajo pojem rojstva spoznavajo skrb za dojenčka oz. otroka spoznavajo zaščito pred nosečnostjo 	<ul style="list-style-type: none"> pogovarjajo se o nosečnosti in pričakovanju otroka imenujejo in opišejo potek rojstva opisujejo skrb za dojenčka imenujejo vrste zaščite gledajo videofilme, diapozitive 	Nosečnost in rojstvo	<ul style="list-style-type: none"> Vsebina je za učence s težjo in težko motnjo prezahtevna. Prizadevati si moramo, da v razredu ustvarimo sproščeno vzdušje, da učenci lažje premagujejo zadrege in sramežljivost.

<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znajo poiskati, poklicati pomoč • vedo čemu so namenjena zdravila, čaji • vedo, da rok ne smejo dajati v usta • poznajo in upoštevajo nasvete, ki so pomembni za njihovo zdravje • spoznajo nevarnosti in škodljivosti kajenja in pitja alkohola 	<ul style="list-style-type: none"> • nabirajo čaje, jih sušijo in kuhajo s pomočjo učitelja • izvajajo ukrepe s katerimi varujejo zdravje • poslušajo predavanje člana Rdečega križa o škodljivostih kajenja in pitja alkohola • gledajo film o škodljivosti pitja alkohola in kajenju 	Ukrepi za zdravo življenje	<ul style="list-style-type: none"> • Učence vzpodbujamo, da čim bolj samostojno skrbijo za svoje zdravje, da so previdni v ravnanju z različnimi orodji, električnimi aparati. • Dogovorimo se s članom Rdečega križa, da pripravi predavanje o škodljivosti kajenja in pitja alkohola, ki bo prilagojeno sposobnostim učencev.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo torbico za prvo pomoč in imenujejo medicinske pripomočke v njej • spoznajo povijanje roke in uporabo obliža 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo torbico za prvo pomoč • obkrožijo medicinske pripomočke, ki so v torbici • sošolcu povijajo roko s povojem, navijajo povoj 	Prva pomoč	<ul style="list-style-type: none"> • Pri povijanju učencev s cerebralno paralizo upoštevamo navodila fizioterapevta.
<ul style="list-style-type: none"> • vedo, da v primeru bolezni pomaga zdravnik • poiščejo pomoč pri šolskem zdravniku • poznajo pravila vljudnostnega obnašanja pri obisku zdravnika 	<ul style="list-style-type: none"> • srečajo se z zdravnikom • obiščejo šolskega zdravnika • igrajo igre vlog • upoštevajo strpnost v medsebojnih odnosih 	Zdravnik	<ul style="list-style-type: none"> • V igro vlog vključimo čim več učencev. • Učence vzpodbujamo k samostojnemu obisku zdravnika in zobozdravnika.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo specialistične ambulante • uporabljajo pridobljeno znanje • • 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo specialistične ambulante in opazujejo delo specialistov • opisujejo delo v ambulantah • podčrtajo specialistične ambulante • obkrožijo zdravstvene pripomočke 	Specialistične ambulante	<ul style="list-style-type: none"> • Dogovorimo se s specialisti o obisku učencev, s ciljem spoznati kje dobijo pomoč in spoznajo njihovo delo.
<ul style="list-style-type: none"> • vedo, da gredo v bolnišnico, ko so zelo bolni • spoznajo bolnišnico in delo zdravnikov, medicinske sestre v 	<ul style="list-style-type: none"> • • • obiščejo bolnišnico • opazujejo, opisujejo prostore, 	Bolnišnica	<ul style="list-style-type: none"> • Pri pogovoru o bolnišnici izhajamo iz njihovih izkušenj. • V bolnišnici se dogovorimo za obisk.

<ul style="list-style-type: none"> bolnišnici spoznajo pomen zdravljenja v bolnišnici in hišni red v bolnišnici 	<ul style="list-style-type: none"> delo zdravnikov, medicinskih sester gledajo slike in film o bolnišnici 		
<ul style="list-style-type: none"> poznajo lekarno in pravila vljudnostnega obnašanja 	<ul style="list-style-type: none"> v lekarni nakupujejo zdravila z receptom in brez 	Lekarna	<ul style="list-style-type: none"> Učence vzpodbujamo k samostojnemu nakupovanju.
POMLAD			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> poznajo značilnosti pomladi v nekaj besedah opišejo značilnosti pomladi primerjajo letna časa zimo in pomlad uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> učenci opazujejo pomlad v naravi, na slikah in filmih naštevajo značilnosti pomladi opazujejo slike zime in pomladi ter ugotavljajo razlike v značilnostih odbirajo in sortirajo slike zime in pomladi in jih opisujejo 	Značilnosti pomladi	<ul style="list-style-type: none"> Učitelj upošteva predznanje učencev in njihove izkušnje, učno snov razširi v skladu z individualni mi sposobnostmi učencev. Uporablja naj računalnik in skupaj z učenci išče slike o pomladi preko interneta.
<ul style="list-style-type: none"> tipajo, vonjajo cvetlice, trave na travniku poznajo cvetlice spoznajo nove cvetlice na travniku in trave ugotavljajo barve, velikosti, dolžine, količine in števila uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> opazujejo, imenujejo, trgajo cvetlice in trave na travniku in jih sušijo sortirajo cvetlice po barvah in dolžini stebel pod cvetlice pišejo imena dopolnijo manjkajoče dele cvetlic med cvetlicami odbirajo cvetlice na travniku rešujejo križanke 	Cvetoči travnik	<ul style="list-style-type: none"> Učitelj naj omogoči učencem ogled cvetočega travnika. Učitelj se sam odloči katere cvetlice bo obravnaval. Učenci s cerebralno paralizo in slabovidni učenci naj imajo veliko možnosti opazovati cvetlice s tipom in vonjem. Za te učence naj tudi prilagodimo slikovni material. Uporabljamo računalnik za prikazovanje cvetlic.
<ul style="list-style-type: none"> poznajo opravila na vrtu in vrtno orodje poznajo pojma sejemo in sadimo razlikujejo sejanje in saditev 	<ul style="list-style-type: none"> opazujejo, opisujejo in gibalno ponazarjajo opravila na vrtu in vrtno orodje pripravijo posode z zemljo za sejanje in saditev rastlin in zalivajo 	Pomlad na vrtu	<ul style="list-style-type: none"> Učencem omogočimo ogled bližnjega vrta. Opazujejo in spremljajo rast rastlin. Za utrjevanje znanja

<ul style="list-style-type: none"> • vedo, da rastline potrebujejo zemljo in vodo • uporabljajo že osvojeno znanje • 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelujejo pri delu na vrtu • obkrožijo rastline, ki se sejejo, podčrtajo rastline, ki se sadijo 		<p>uporabljamo računalnik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učence vzpodbujamo k zalivanju rastlin in k vsakodnevne opazovanju rasti in skrbi za rastline.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo opravila na polju in kmetijske stroje • • • znanje izrazijo s pomočjo giba • • razlikujejo rastline, ki se sejejo in sadijo na polju • uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo polje • opazujejo, imenujejo in opisujejo vsa opravila na polju in kmetijske stroje • ponazorijo opravila na polju, delovanje kmetijskih strojev • sortirajo rastline, ki se sejejo in rastline, ki se sadijo • z rdečo podčrtajo rastline, ki se sejejo na polju, z zeleno pa rastline, ki se sadijo • primerjajo vrt in polje 	Pomlad na polju	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem omogočimo ogled bližnje kmetije, kjer opazujejo vsa opravila na njivi in kmetijske stroje. • Če je možno naj se peljejo s traktorjem, da vožnjo tudi doživijo.
<ul style="list-style-type: none"> • poznajo in razlikujejo drevesa v sadovnjaku • • • uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, imenujejo in opisujejo drevesa, ki cvetijo, orodje, ki ga uporablja sadjar in opravila v sadovnjaku • z gibi ponazarjajo dele drevesa, opravila v sadovnjaku • dramatizirajo vsebino zgodbice • odbirajo slike, ki ponazarjajo zgodbico in jih uredijo po vrstnem redu 	Pomlad v sadovnjaku	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci naj si ogledajo sadovnjak pod strokovnim vodenjem sadjarja.
<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo iglasto in listnato drevo • poznajo iglasta, listnata drevesa in podrast v gozdu • uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, tipajo, vohajo drevesa v gozdu in podrasti • odbirajo slike, ki prikazujejo iglasta in slike, ki prikazujejo listnata drevesa • iščejo pare s slikami gozda • rešujejo križanke • sodelujejo v kvizu 	Pomlad v gozdu	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem omogočimo ogled gozdne učne poti. V gozdu spoznajo tudi delo gozdarja. • Skupaj z učenci iščemo slike o gozdu preko interneta.

<ul style="list-style-type: none"> • poznajo pozitiven odnos do narave 	<ul style="list-style-type: none"> • podčrtajo pravila primerne vedenja v gozdu 		
ŽIVALI			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo in imenujejo domače živali • poznajo domače živali • uporabljajo pridobljeno znanje • poznajo skrb za domače živali in razvijajo pozitiven odnos do domačih živali in do narave • spoznajo koristi domačih živali • pridobivajo izkušnje o koristi domačih živali • spoznajo in imenujejo mesne in mlečne izdelke • spoznavajo različne vrste mesa 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo hlev • gledajo slike in filme o domačih živalih • opazujejo, imenujejo in opisujejo domače živali • dopolnjujejo manjkajoče dele živali • sodelujejo pri skrbi za živali • podčrtajo stavke, ki označujejo pozitiven odnos do živali in narave • gledajo film o mlekarni in mesnici • obišejo mesnico • opazujejo mesarja pri delu • kupujejo meso • razlikujejo vrste mesa in mesne izdelke • pripravljajo jedi iz mesa 	<p>Domače živali na kmetiji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci razširijo znanje o domačih živalih iz 3. stopnje • Ob ogledu kmetije razvijajo vljudnostno obnašanje, strpnost v medsebojnih odnosih in medsebojno spoštovanje. • Vzpodbujamo razvoj pozitivnih čustev do domačih živali. • V učencih budimo željo, da bi sami skrbeli za domače živali.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo živali v vodi • spoznanja izrazijo s pomočjo giba • razlikujejo živali v vodi od drugih živali • uporabljajo pridobljeno znanje 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo, imenujejo in opisujejo živali v vodi • z gibi ponazorijo gibanje živali v vodi • iz množice slik izberejo živali v vodi • prebrane vsebine dramatizirajo • povežejo živali z okolji v katerih živijo • rešujejo križanke 	<p>Živali v vodi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem omogočimo ogled reke, mlake, jezera. • Vzpodbujamo razvoj pozitivnih čustev do živali v vodi. • Učence opozorimo na nevarnosti pri opazovanju živali v reki, jezeru, mlaki. • Pri vključevanju, slabovidnih in gibalno oviranih učencev v opazovanje, upoštevamo navodila tiflo pedagoga,

			<p>surdo pedagoga in fizioterapevta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z učenci iščemo slike o živalih v vodi preko interneta.
PROMET			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo in imenujejo reke, jezera, morje • si ogledajo pristanišče • spoznajo prometna sredstva po vodi • primerjajo velikosti prometnih sredstev po vodi • razlikujejo potniška in tovorna prometna sredstva po vodi • spoznajo poklic mornar - kapitan 	<ul style="list-style-type: none"> • obišejo pristanišče • se peljejo z ladjo • ogledajo si video kaseto o prometu po vodi • prepoznajo in imenujejo ladjo, čoln, jadrnico, trajekt, • uporabljajo igrice na računalniku • izrezujejo iz revij različna plovila in jih primerjajo po obliki in velikosti 	Vodni promet in prometna sredstva na vodi	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj omogoči ogled pristanišča. • Učenci naj oblikujejo ladjice iz papirja in stiropora, jih vodijo po vodi in s tem razvijajo orientacijo - levo, desno, naprej, nazaj.
<ul style="list-style-type: none"> • doživijo promet • ločijo hitro/počasi • spoznajo značilnosti cestnega prometa • spoznajo značilnosti križišča • učijo se osnovnih pravil in previdnosti v prometu • zavedajo se nevarnosti v prometu na cesti • spoznajo nekaj važnih prometnih znakov za pešce v bližnji okolici • spoznajo prometne znake za kolesarje • upoštevajo prometne znake zaradi svoje varnosti • znajo prihajati v šolo in iz šole 	<ul style="list-style-type: none"> • učence peljemo na učni sprehod do prvega velikega križišča • opazujejo cestni promet in delovanje semaforja • vadijo varno prehajanje ceste v križišču v spremstvu ali samostojno • prometne zanke utrjujejo na različne načine v razredu • izdelujejo in barvajo pomembne prometne zanke • vozijo se s kolesom, uporabljajo čelado • sposobnejši se vozijo v spremstvu v pravem prometu • samostojno prihajajo in odhajajo 	Varnost v cestnem prometu	<ul style="list-style-type: none"> • Na učnem sprehodu učence vzpodbujamo k opazovanju, jim razlagamo in pripovedujemo o prometnih situacijah na cesti. • Poudarek je na previdnosti v prometu. • Pod vodstvom učitelja izdelajo semafor in v razredu improviziramo situacijo v kateri promet za pešce na cesti ureja semafor. • Učenci morajo dobro poznati prometne znake v šolskem in domačem okolju, preden se odločimo v dogovoru s starši, za samostojnost v prometu.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo prometnega policista 	<ul style="list-style-type: none"> • srečajo se s prometnim 	Prometni policist	<ul style="list-style-type: none"> • Ob srečanju poslušajo

<ul style="list-style-type: none"> • • 	<ul style="list-style-type: none"> • policistom na križišču in v šoli • igrajo gre vlog – prometni policist 		predavanje prometnega policista.
POKLICI			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učenci vedo, da starši hodijo v službo in opravljajo nek poklic 	<ul style="list-style-type: none"> • na obisk in pogovor povabijo starše • v oddelku se pogovarjajo, kaj delajo starši v službi • poslušajo značilnosti njihovih poklicev 	Poklici staršev	<ul style="list-style-type: none"> • Izhajamo iz poklicev, ki so učencem blizu, se z njimi srečujejo.
<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo delo posameznikov v otrokovem okolju in ga posnemajo • spoznajo še nekaj novih poklicev, s katerimi se srečujejo dnevno • spoštujejo vsako pošteno delo in vedo, da so poklici potrebni 	<ul style="list-style-type: none"> • na slikah, fotografijah, ilustracijah ugotavljajo kaj kdo dela in kaj je po poklicu • vsebine utrjujejo ob prepoznavanju poklicev na video filmih, na slikah, na računalniku 	Poklici, s katerimi se srečuje dnevno	<ul style="list-style-type: none"> • Izhajamo iz neposrednega opazovanja in opisovanja poklicnega dela posameznika.
<ul style="list-style-type: none"> • se zavedajo, da pomeni šolanje priprava na poklic, na delo • se zavedajo, da bodo tudi sam opravljali delo • poznajo delo, ki ga bodo morda opravljali v VDC-ju ali kje drugje • spoznajo delo na delovni praksi 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo najbližji VDC, kjer se seznanijo z organizacijo dela • z analizo ugotavljajo, katero delo jim je bilo najbolj všeč • občasno se vključujejo v proizvodno delo –delovna praksa • občasno se vključujejo v proizvodno delo v VDC- jih • obiščejo nekatera delovna mesta, se seznanijo s poklicem 	Varstveno-delovni center	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj usmerja in relativizira njihove poklicne interese in ambicije. • Ker se naj tej stopnji učenci že poskušajo usmerjati v poklice, je zelo pomembno sodelovanje s starši. • K obisku na delovno prakso v VDC-jih povabimo tudi starše.
POLETJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opazujejo in spoznavajo značilnosti poletja v bližnji okolici • 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo, imenujejo in opišejo značilnosti poletja v naravi in na slikah 	Značilnosti poletja	<ul style="list-style-type: none"> • Znanje o poletju pridobivajo učenci predvsem v naravi, v neposrednem opazovanju, dotikanju, okušanju. • Posebej se poudarja na tej

<ul style="list-style-type: none"> znajo primerjati značilnosti poletja z značilnostmi pomladi in jeseni 	<ul style="list-style-type: none"> utrjujejo značilnosti poletja ob opazovanju in opisovanju slik utrjujejo značilnosti poletja, pomladi in jeseni 		<p>stopnji primerjanje značilnosti letnih časov: pomlad – poletje in poletje – jesen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo nevarnosti sončnih opeklin in zaščito pred njimi 	<ul style="list-style-type: none"> na učne sprehode gredo poletnemu vremenu primerno oblečeni sodelujejo pri zaščiti kože in glave pred soncem . 	Poletna oblačila	<ul style="list-style-type: none">
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo poletne plodove ločijo breskve od ostalega sadja vedo pomen umivanja sadja 	<ul style="list-style-type: none"> obiščejo tržnico in kupijo sadje opazujejo, tipajo, okušajo in opišejo sadje primerjajo sadje po obliki, barvi in okusu pripravijo enostavne jedi 	Sadje	<ul style="list-style-type: none"> Učitelj/ica lahko pripravi mnogo didaktičnega materiala in ponazoril za primerjave, ločevanje in sklepanje. Veliko časa namenimo okušanju in pravilnemu ter varnemu uživanju plodov.
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo gozdne plodove spoznajo, da je uživanje sadja zdravo spoznajo, kako se zaščitijo pred klopi, preden gredo v gozd 	<ul style="list-style-type: none"> opazujejo, prepoznajo in imenujejo gozdne sadeže nabirajo borovnice okušajo borovnice in jagode 	Gozdni sadeži	<ul style="list-style-type: none"> Že pred odhodom v gozd učence opozorimo na nevarnosti okužbe s klopi in jih tudi primerno zaščitimo. Seznamimo jih z boleznimi, ki jih klopi povzročajo.
<ul style="list-style-type: none"> poznajo cvetlice, trave spoznajo, da se trava poleti kosi ločijo suho travo od sveže spoznajo, da seno spravimo za zimo spoznajo, da je seno hrana za nekatere domače živali tudi pozimi 	<ul style="list-style-type: none"> odidejo na travnik, ležijo v travi, jo tipajo in vohajo trgajo cvetlice in travo opazujejo košnjo trave grabijo seno ogledajo si film o košnji trave nekoč in danes 	Travnik	<ul style="list-style-type: none"> Učenci s težjimi in težkimi motnjami ponazarjajo cvetice in gibanje živali na travniku v raznih didaktičnih igrah, ki jih vodi učitelj
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo nekaj zdravilnih rož na travniku vedo, da zdravilne rože uporabljamo za čaje, zdravila 	<ul style="list-style-type: none"> zaznajo, prepoznajo, trgajo in imenujejo zdravilne rože pokažejo in imenujejo dele natrganih rož 	Zdravilne rože	<ul style="list-style-type: none"> Spec. ped. izbere tiste zdravilne rože, ki so v otrokovem okolju glede na podnebje in vegetacijo

<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • sušijo zdravilne rože • utrjujejo znanja na računalniku • rešujejo različne naloge za prepoznavanje in izbiranje znanega 		<p>najbolj prepoznavne in uporabne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitelj/ica poskrbi za ogled primernih video filmov ali spremljanje primernih oddaj na TV.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo živali • spoznajo in razlikujejo gibanje travniških živali • spoznajo, kako izgleda pik čebele in komarja 	<ul style="list-style-type: none"> • opazujejo živali • prepoznajo in imenujejo omenjene živali na travniku • poskrbijo za prvo pomoč pri pikih 	Živali na travniku	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj naj bo pozoren na alergije pikov žuželk.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo, da imajo poleti počitnice • spoznajo, kaj počnejo poleti v času počitnic • spoznajo, kaj je prosti čas 	<ul style="list-style-type: none"> • izbirajo slike, ki prikazujejo razne aktivnosti v času počitnic • opisujejo slike • se pogovarjajo, kako bodo preživeli počitnice 	Počitnice	<ul style="list-style-type: none"> • Izhajamo iz opisovanja dogodkov iz preteklih počitnic.
PRAZNIKI			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pravila in dolžnosti pri praznovanju svojega rojstnega dne • znajo izraziti voščilo • znajo se zahvaliti za voščilo, za darilo, • doživljajo praznovanja kot prijetno čustveno izkušnjo 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelujejo pri pripravah na rojstni dan • rojstni dan praznujejo v skupini • sodelujejo pri urejanju prostora pred pogostitvijo in pri pospravljanju • pripravljajo darila • voščijo in sprejemajo voščila • se obdarujejo 	Moj rojstni dan	<ul style="list-style-type: none"> • Glede na praznovanja v šolskem letu naj učitelj/ica pri učencu razvija orientacijo v času. • S pozornostjo do slavljenca krepimo njegovo samopodobo. • Vzpodbujamo strpne in pozitivne medsebojne odnose.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo kdaj in zakaj je rojstni dan šole, zavoda 	<ul style="list-style-type: none"> • rojstni dan zavoda, šole praznujejo v sklopu celotne šole • sodelujejo na proslavi 	rojstni dan šole, zavoda	<ul style="list-style-type: none"> •
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen praznika • spoznajo ime države – Slovenija • spoznajo zastavo kot simbol 	<ul style="list-style-type: none"> • na učnem sprehodu opazujejo širšo okolico kot del države • ogledajo si video posnetke o Sloveniji • sodelujejo na šolski proslavi ob koncu šolskega leta, ki je 	25. junij – dan državnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj vzpodbuja ljubezen do domovine.

	posvečena tudi prazniku		
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo knjižnico v šoli • spoznajo, da je knjiga vir informacij • znajo ravnati s knjigami • spoznajo knjižnico v kraju 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo šolsko knjižnico in izberejo določeno knjigo • pazijo na knjige in jih po dogovoru vrnejo v knjižnico • obiščejo knjižnico v kraju in jo primerjajo s šolsko • se naučijo kratko uganko ali pesmico 	31.oktober- dan reformacije	<ul style="list-style-type: none"> • Učitelj vzpodbuja učence k primernemu ravnanju s knjigami. • Vzpodbuja tudi interes za branje knjig.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pokopališče, grob, svečko in pravila obnašanja ob grobu 	<ul style="list-style-type: none"> • obiščejo najbližje pokopališče • postavijo svečko na grob • se primerno vedejo • pri pogovoru negujejo spoštljiv odnos do mrtvih 	1. november - Dan spomina na mrtve	<ul style="list-style-type: none"> •
<ul style="list-style-type: none"> • vedo, da božič praznujemo pozimi • izrazijo božično-novoletno voščilo • spoznajo pomen praznika božič in doživljajo sporočilo božiča: mir, toplina, razumevanje, prijateljstvo • znajo izraziti božično in novoletno voščilo 	<ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo izdelajo božično novoletni okrask, voščilnico • praznujejo novo leto v šoli, zavodu, doma • izrekajo božično novoletna voščila • gledajo filme z božično tematiko 	25.december – božič 1. in 2. januar - novo leto	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem omogočimo, da svoja čustva izrazijo besedno, gibalno, likovno. • Praznujejo naj božič v skladu z družinsko tradicijo.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen praznika • spoznajo zastavo kot simbol 	<ul style="list-style-type: none"> • gledajo televizijske oddaje in video posnetke o prazniku ter se v šoli o tem se pogovarjajo • poiščejo na koledarju praznični dan • udeležijo se proslav v domačem kraju, prepoznajo zastavo 	26. december – dan samostojnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Za boljše razumevanj praznika lahko s pomočjo staršev ali spec. ped. zbirajo informacije in slike o dogodkih iz knjig, dnevnega časopisja ali iz otroških revij.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen kulturnega praznika • spoznajo kino, gledališče • se udeležijo kulturne prireditve 	<ul style="list-style-type: none"> • sodelujejo na kulturni prireditvi v šoli • za prireditev se primerno oblečejo in se kulturno vedejo 	8. februar- slovenski kulturni praznik	<ul style="list-style-type: none"> • Se srečajo s kulturnim delavcem.

izven ustanove	<ul style="list-style-type: none"> na učnem sprehodu si ogledajo še katero od kulturnih ustanov 		
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo pomen maske, maškare spoznajo krajevne šege in navade ob praznovanju pusta 	<ul style="list-style-type: none"> v šoli se našemijo in se zabavajo se zabavajo na pustni zabavi v domačem kraju 	pust	<ul style="list-style-type: none">
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo velikonočne simbole v skladu s krajevno tradicijo vedo, da se velika noč praznuje spomladi doživljajo sporočilo praznika 	<ul style="list-style-type: none"> s pomočjo izdeluje pri pouku simbole značilne za velikonočni praznik 	velika noč	<ul style="list-style-type: none"> Veliko noč naj praznujejo v skladu z družinsko tradicijo. Glede na okolje v katerem učenec živi in glede na njegove sposobnosti presodimo, koliko elementov praznovanja bo vnesel v svoje delo.
<ul style="list-style-type: none"> spoznajo, kaj je vojna izvedo, da ljudje v vojni zelo trpijo spoznajo nujnost upora slovenskega naroda proti okupatorju naše zemlje se zavedajo pomena boja naših prednikov za pravice 	<ul style="list-style-type: none"> ob slikah in listanju knjig se pogovarjajo o strahotah vojne ogledajo si video film s primerno vsebino poslušajo razlago in poskušajo dojeti pomen svobode in človekovih pravic 	27. april – dan upora proti okupatorju	<ul style="list-style-type: none">
<ul style="list-style-type: none"> poslušajo razlago o prazniku poznajo svoje pravice in dolžnosti spoznajo pravice delavcev primerjajo svoje pravice z nekaterimi pravicami delavcev se seznanijo z »zagovorništvom« 	<ul style="list-style-type: none"> ogledajo si proslave na TV in se o tem pogovarjajo udeležijo se kresovanja v domačem okolju in o tem pripovedujejo v šoli listajo knjige ali poiščejo v časopisu slike o prvomajskih praznovanjih, jih izrežejo in opišejo poslušajo razlago o zagovorništvu 	1. maj – praznik dela	<ul style="list-style-type: none"> Izhajamo iz pravic, ki jih imajo učenci in vsi zaposleni v šoli. S pravicami so neposredno povezane tudi dolžnosti in obveznosti. Učenci naj se v vsakodnevni situacijah učijo načinov, kako naj se zavzamejo in se borijo za svoje pravice in pri tem upoštevajo pravice drugih.

3.2. OPERATIVNI CILJI ZA JEZIK

3.2.1. ČETRTA STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
NEVERBALNA KOMUNIKACIJA			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> vzpostavljajo telesni in očesni kontakt se sporazumevajo z okoljem z naravno gesto poznajo in uporabljajo socialne kretnje z obrazno mimiko izražajo osnovna čustva 	<ul style="list-style-type: none"> z gesto in mimiko pokažejo svoje potrebe po dobrem počutju pokažejo svoja čustva pokažejo strinjanje, nestrinjanje... reagirajo na svoje ime uporabljajo osnovne socialne kretnje na različne zvoke se odzivajo z mimiko, gestami in gibi telesa ugotavljajo pomen in izvor zvokov poslušajo različne zvočne efekte ter jih posnemajo različne zvočne efekte gibalno izrazijo različne zvočne efekte ritmično in likovno izrazijo 	<p>sporazumevanje z gesto in mimiko obraza</p> <p>poslušanje različnih zvokov</p>	<ul style="list-style-type: none"> pri učencih s težkimi motnjami v duševnem razvoju, oziroma tistih, ki ne uporabljajo verbalnega govora za svoje sporazumevanje z okolico, učitelj razvija neverbalno komunikacijo, ob tem pa spodbuja tudi verbalno komunikacijo učitelj iskoristi vsako primerno socialno situacijo za doseganje operativnih ciljev
<ul style="list-style-type: none"> poznajo alternativne oblike neverbalne komunikacije 	<ul style="list-style-type: none"> opazujejo slike, ki se povezujejo z vsebinami spoznavanja okolja opazujejo slike, ki se navezujejo na njim poznano temo, ter jih prepoznavajo - reagirajo z 	<p>nadomestna komunikacija – slikovna, simbolna komunikacija elektronski pripomoček, pisalni</p>	<ul style="list-style-type: none"> različne pripomočke za nadomestno komunikacijo uporabljajo, upravljajo na tak način, kot jim omogoča njihova dodatna npr.: gibalna, vidna, slušna - motenost

	mimiko... <ul style="list-style-type: none"> • pokažejo na želeno sliko 	stroj, računalnik	
VERBALNA KOMUNIKACIJA			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo verbalno komunikacijo • urijo motoriko govornih organov 	<ul style="list-style-type: none"> • pihajo, srkajo, se obližujejo po zgornji, spodnji ustnici, tresejo ustnice, se obližujejo, tleskajo z jezikom 	vaje za urjenje motorike govornih organov	<ul style="list-style-type: none"> • Tudi po navodilu logopeda izvajajo različne vaje za razgibavanje govoril.
<ul style="list-style-type: none"> • razumejo govorno izražanje drugih oseb ter se nanj odzivajo • razumejo in se odzovejo na dvoje navodil iz dveh do treh besed 	<ul style="list-style-type: none"> • obrnejo se k osebi, ki jih je poklicala in jo pogledajo • reagirajo na besedo • odgovorijo na vprašanje KJE, KAM, ZAKAJ? • upoštevajo različna navodila na fotografiji pokažejo poimenovano osebo ali predmet, ter pripovedujejo 	poslušanje ter odzivanje na govorjeni jezik	<ul style="list-style-type: none"> • navodila naj bodo v smislu aktivnosti, ki jih učenec pozna in so mu v veselje
<ul style="list-style-type: none"> • uporabljajo svoj govor za sporazumevanje • spoznavajo in uporabljajo pravilno strukturo povedi 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabljajo poved • odgovorijo na različna vprašanja • prepoznajo in imenujejo predmete v različnih situacijah • prepoznajo in imenujejo dele celote • širijo besedišče (v konkretni situaciji, ob igri...) • širijo besedišče s pomočjo različnih iger • smiselno odgovarjajo na vprašanja postavljena v zvezi z učno temo • opišejo sebe, svoje lastnosti, lastnosti prijatelja • v povedi uporabljajo pravilni 	govor –poslušanje, poimenovanje, opisovanje, dopolnjevanje...	

	vrstni red besed		
<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in razvijajo vljudno in strpno pogovarjanje –poslušanje in govorjenje 	<ul style="list-style-type: none"> • pogovarjajo se s sošolci in učiteljem, navajajo se začenjati pogovor oz. se smiselno odzivati na govorjenje drugega • prenesejo govorno sporočilo • govorno nastopajo, se predstavijo - povedo svoje ime, priimek, naslov, naštejejo družinske člane • imenujejo sošolce in opišejo njihove lastnosti • predstavijo člane svoje družine • povedo kaj radi počnejo čez dan, pojasnijo zakaj • napišejo nekaj povedi o sebi, predstavijo svoje interese, kaj si želijo , česa ne marajo. • opišejo svojega najljubšega prijatelja • pripovedujejo o dogodku, ki so ga doživeli • spoznajo kdaj in kako se koga pozdravi- igranje vlog • uporabljajo vljudnostne izraze- hvala, prosim... • spoznajo kdaj in kako se komu za kaj opraviči- v pogovoru uporabijo vljudnostni izraz • spoznajo in doživljajo kdaj in kako se komu izreče voščilo • tudi zunaj ustanove med seboj in s tujimi ljudmi uporabljajo vljudno komunikacijo 	<p>govorno nastopanje- predstavljanje, pripovedovanje,</p>	

PISNI JEZIK			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo bralno pisalne spretnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcionalne vaje za razvijanje orientacije, spretnosti prstov in rok..... 	Funkcionalne vaje	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcionalne vaje so navedene v učnem načrtu osnovnošolske ravni.
<ul style="list-style-type: none"> • spontano, preko igre in vodeno spoznavajo in vadijo pisanje 	<ul style="list-style-type: none"> • vadijo poteze, ki tvorijo prvine črk z različnimi gibalno grafičnimi vajami v prostoru in na papirju, s celim telesom, z deli telesa in z raznimi materiali • utrjujejo že pridobljene glasove – opazujejo fonominični znak, pravilno izgovorijo ustrezen znak, ter napišejo odgovarjajočo črko. • vadijo pisanje tiskanih črk • učijo se in vadijo pisanje pisanih črk in sicer po dogovorjeni smeri, obliki in velikosti • napišejo svoje ime in priimek • napišejo imena sošolcev, učiteljev • se podpišejo • napišejo kratke povedi ob sliki • napišejo nekaj povedi – preberejo kratko poved • napišejo nekaj povedi ali krajšo obnovo zgodbe • pišejo po nareku-črkovni, zlogovni, besedni • preberejo kratka vprašanja in napišejo odgovor 	zapisi glasov-črk, zlogov, besed, povedi	<ul style="list-style-type: none"> • Obseg pridobivanja črk je individualen – odvisen od sposobnosti in predznanja učencev, oziroma učenci, ki so se izobraževali po prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom nadaljujejo z individualnim programom branja in pisanja. Na vseh stopnjah oz. vseh skupinah učitelji uporabljajo enaka učila oz. didaktični material za pridobivanje črk (enake slike oz. ilustracije za določeno črko npr. B – balon).
<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo različna besedila • razvijajo bralne navade 	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo pravljice ali pripovedi »na deževen dan« • poslušajo prirejeno zgodbo in jo s pomočjo slik obnovijo 	zgodbe, pravljice, pesmi, lutkovne igre, filmi...	<ul style="list-style-type: none"> • z »branjem na deževen dan« ali metodo »dolgega branja« učitelj bere na željo učencev nove ali iste pravljice.

	<ul style="list-style-type: none"> • poslušajo in ponovijo nekatere ključne besede iz zgodbe • s pomočjo ilustracij in ključnih besed obnovijo zgodbo • poslušajo in posnemajo glasove živali iz zgodbe • posnemajo, igrajo vloge-živali, oseb • narišejo osebe in živali iz zgodbe in jih opišejo ter izdelajo miselni vzorec • poslušajo kratke verze in jih gibalno izrazijo • naučijo se kratke verze • sodelujejo pri govorni igri z glasovi, zlogi, besedami • dopolnijo poved • s pomočjo berejo krajša besedila po vlogah • berejo kratka besedila ter skušajo dramtizirati nastopajoče osebe 		
<ul style="list-style-type: none"> • pisni jezik uporabljajo za ustvarjanje, zabavo, sporočanje, pridobivanje informacij, komunikacijo 	<ul style="list-style-type: none"> • prepisejo krajša sporočila, • narišejo piktograme iz svojega okolja-prepoved, zapoved, obvestilo • napišejo opozorilo, zapoved, prepoved • uredijo bistvene podatke v miselni vzorec in ga skušajo ustno obnoviti • v seznamu poiščejo zahtevane podatke • rešujejo križanke iz revij ali pa jih sestavi učitelj 	funkcionalna uporaba pisnega sporočanja - obvestila, sporočila	

	<ul style="list-style-type: none">• sestavijo besede iz ploščic na katerih so črke• rešujejo različne naloge s pomočjo računalniških programov• rešujejo enostavne rebuse		
--	---	--	--

3.3. OPERATIVNI CILJI ZA MATEMATIKO

3.3.1. ČETRТА STOPNJA

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNO DIDAKTIČNA PRIPOROČILA
PREDŠTEVILSKA MATEMATIKA			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> primerjajo več predmetov, oseb iščejo podobnosti, razlike razvrščajo po zahtevnem zaporednem nizu razvrščajo droben material v zahtevne oblike, figure 	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> izdelujejo razpredelnice (lepijo simbol za vreme, letne čase, dejavnosti) in grafične prikaze s simboli označujejo opazovanja sodelujejo pri pogovorih o pomenu simbolov (prometni znaki) opazujejo vzorce v glasbi, pri gibanju, v naravi in jih posnemajo 	opazovanje, razvrščanje, urejanje, nizanje (vzorci), prirejanje (relacije)	
GEOMETRIJA			
Učenci: <ul style="list-style-type: none"> rišejo valovite črte rišejo zankaste črte rišejo geometrijske like v črtovje rišejo tako, da upoštevajo proporce (razmernost) prerisujejo zahtevne vzorce oblikujejo zahtevne vzorce 	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> obrisujejo like z notranje in zunanje strani sestavljajo simetrične slike rešujejo labirinte rišejo v mrežo, rišejo po navodilu modelirajo materiale 	geometrijski liki in telesa, simetričnost razvijanje geometrijskih pojmov: poševno, krivo, nagnjeno, rob, vogal, površina	

ŠTEVILA IN MERJENJE			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seštevajo, odštevajo • merijo dolžino z mersko enoto • merijo količino z mersko enoto • poznajo denar • nakupujejo, plačujejo z denarjem • poznajo osnovne merske enote (m, kg, l) 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisujejo račune • rešujejo uporabne naloge • računajo s kalkulatorjem • sestavljajo računske zgodbe • opravijo nakup 	<p>številke, štetje, računske operacije, merjenje (tehtanje, merjenje prostornine, merjenje količin)</p>	
RAČUNALNIŠTVO			
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo računalnik in njegove elemente • uporabljajo miško • uporabljajo tipke • razvijajo spretnosti pri uporabi 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupaj z učiteljem rešujejo matematične naloge (iščejo pare, prirejajo številke, sestavljajo like, računajo, rešujejo labirinte, se igrajo s količinami in številkami, se igrajo spomin, rešujejo naloge kje je več/manj, ustvarjajo iz likov in oblik, preštevajo in računajo s predmeti, določajo vrstni red, rešujejo sestavljanke, rišejo) • se igrajo tekmovalne igrice 	<p>učenje s pomočjo računalnika (primerni računalniški programi)</p>	<p>Učenci se igrajo na računalnik skupaj s pedagogom, igrajo se omejen čas, da se prepreči preutrujenost; računalniki morajo biti primerne kvalitete (dobro osvetljeni, s primernim zaslonom, dovolj hitri).</p> <p>S primernimi programi, igrami pridobivajo učenci znanja uporabna zunaj računalnika.</p>

4. OPIS OSVOJENIH ZNANJ IN VEŠČIN

V nadaljevalnem programu osnovnošolske ravni I ni predvideno podajanje opisne ocene osvojenih znanj in veščin, vendar je vsekakor potrebno evalvirati posameznikov napredek v okviru individualiziranega programa, saj je to osnova za nadaljevanje načrtovanja njegovega učno vzgojnega procesa in torej za načrtovanje novih operativnih ciljev.

5. ZNANJA, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI

Učni načrt izvaja specialni pedagog, profesor defektologije, oziroma univerzitetni diplomirani defektolog v nadaljnjem besedilu »učitelj«, ki se v času svojega dela strokovno spopolnjuje.

Za kvalitetno izvajanje učnega procesa v skupini potrebuje asistenco (varuh negovalec).

6. PRILOGA

6.1. Specialno didaktične posebnosti

Učni načrt Splošne poučenosti je obširen, dopušča pa avtonomnost učencu in učitelju/ici, kar pomeni, da naj bo učitelj/ica samostojen in neodvisen pri odločanju in izbiri, kako in koliko bo posredoval znanj in veščin pri posamezni učni temi, glede na učenčeve sposobnosti.

Iz učnega načrta je razvidna postopnost in sistematičnost v pridobivanju in utrjevanju znanj in spretnosti splošne poučenosti, ki imajo za cilj doseči čim večjo samostojnost učencev z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju.

Okvirni učni načrt naj bo specialnemu pedagogu v pomoč pri načrtovanju in pisanju individualiziranih učnih programov. Pri načrtovanju individualiziranega programa mora izhajati iz sposobnosti, ki jih učenec ima in posamezniku omogočiti, da svoje razvite sposobnosti tudi izrazi. To je še posebej pomembno za učence s težjo in težko motnjo v duševnem razvoju, ki sami ne zmorejo izraziti svojih sposobnosti, zato potrebujejo veliko individualne pomoči in sposobnosti učitelja/ice, da se vživlja v nebesedno komunikacijo učenca in razmišlja o načinih in metodah dela, s katerimi bi pomagal učencu izraziti njegove sposobnosti.

Specialno didaktična načela in metode naj bodo učitelju/ici vodilo pri izvajanju vsebin splošne poučenosti.

Pri načrtovanju individualiziranega programa naj učitelj sodeluje z drugimi strokovnjaki (delovni terapevt, fizioterapevt, logoped, psiholog, psihiater, socialni delavec, tiflo pedagog, surdo pedagog, negovalni kader, medicinska sestra), s starši ali zakonitimi zastopniki.

Pri spoznavanju okolja naj učitelj izhaja iz okolja ustanove v kateri potekata vzgoja in izobraževanje. Obseg spoznanj bo odvisen od individualnih sposobnosti učencev, od geografskega položaja in okolice šole, materialnih pogojev ustanove (AV-sredstva, didaktični pripomočki, računalniki...).

Pouk naj bo naravnani tako, da vsaka predlagana vsebina izhaja iz senzomotoričnih izkušenj v naravnem okolju. Velik poudarek naj bo tudi na socialnem učenju, ki naj bo vpeto v vse vsebine splošne poučenosti.

6.2. Medpodročne povezave

Splošna poučenost vsebuje vsebine in dejavnosti spoznavanja okolja, jezika in matematike. Jezik in matematika se povezujeta z vsebinami spoznavanja okolja.

Področje splošna poučenost se neprestano povezuje z ostalimi področji Posebnega programa vzgoje in izobraževanja, in sicer z:

- razvijanjem samostojnosti
- gibanjem in športno vzgojo
- glasbeno vzgojo
- likovno vzgojo

- delovno vzgojo

Pri doseganju ciljev in obravnavi vsebin splošne poučenosti bo učitelj uspešnejši z aktiviranjem čim večjega števila spoznavnih poti, zato jih bo pri skoraj vsaki učni enoti povezoval s cilji drugih področij posebnega programa vzgoje in izobraževanja. S tem bo uresničeval tudi načela celostnega razvoja osebnosti učenca, nazornosti in njegove lastne aktivnosti.

Glede na kratkotrajno pozornost in šibko pomnjenje učencev bo lahko učitelj snov splošne poučenosti utrjeval in ponavljal s primernimi aktivnostmi ostalih področij. Pri tem je zelo pomembno, da bo poiskal in razvijal »močna področja« posameznega učenca in s tem prispeval k utrjevanju njegove pozitivne samopodobe, razbremenjeval stiske in vplival na morebitne nezaželjene oblike vedenja.

Na četrti stopnji so medpodročne povezave splošne poučenosti z ostalimi področji dobra priložnost za utrjevanje tistih ciljev in vsebin, ki pripravljajo učenca – mladostnika – na čim bolj samostojno življenje in delo v obdobju odraslosti.

6.3. Časovni okvir

Za področje Splošna poučenost Posebni program vzgoje in izobraževanja, ki je bil sprejet 5. 6. 2003, na 58. seji Strokovnega sveta Republike Slovenije za splošno izobraževanje, predvideva v predmetniku naslednji časovni okvir:

1. A. ZA NADALJEVALNI PROGRAM OSNOVNOŠOLSKE RAVNI I - OSNOVNI :

	4. stopnja		
Področje/leta šolanja	10.letno	11.letno	12.letno
Splošna poučenost	5 ur tedensko	5 ur tedensko	5 ur tedensko
Število tednov v letu	35	35	35
Število ur letno	175	175	175

	4. stopnja		
Področje/leta šolanja	10.letno	11.letno	12.letno
Izbirne vsebine	2 ur tedensko	2 ur tedensko	2 ur tedensko
Število tednov v letu	35	35	35
Število ur letno	70	70	70

Število ur splošne poučenosti ostaja podobno kot v prvem delu osnovnošolske ravni. Učenci dopolnjujejo in širijo spoznanja o okolju s ciljem čim boljšega razumevanja okolja in razvijanja izkustvenega učenja, ki jim omogoča uspešno in aktivno vključevanje v vsakdanje življenje.

2. B. ZA NADALJEVALNI PROGRAM OSNOVNOŠOLSKE RAVNI I – RAZŠIRJENI:

	4. stopnja		
Področje/leta šolanja	10.letno	11.letno	12.letno
Kulturni dnevi	1 dan	1 dan	1 dan
Naravoslovni dnevi	3 dni	3 dni	3 dni
Število dni v letu	4	4	4

Kulturni dnevi so namenjeni spoznavanju kulturnih obeležij v širšem okolju.

Naravoslovni dnevi so namenjeni dopolnjevanju in širjenju spoznanj iz širšega okolja. Naravoslovni dnevi naj potekajo v naravnem okolju. Učitelj naj pri izbiri in načrtovanju vsebin naravoslovnih dni upošteva sposobnosti učencev in geografske pogoje.

	4. stopnja		
Področje/leto šolanja	10 leto	11 leto	12 leto
Interesne dejavnosti	1	1	1
Podaljšano bivanje			
Jutranje in popoldansko varstvo			
Število ur na teden	1	1	1
Število tednov	35	35	35
Število dni v letu			

6.4. Kako uporabljamo učni načrt

Učni načrt predstavlja I. nadaljevanje prvega dela osnovnošolske ravni. Cilji, ki jih zajema, so vezani na vsakodnevno življenje in jih poučujemo v naravni situaciji in v naravnem okolju, tako da preidejo v navade in jih učenec kjerkoli in kadarkoli izvaja spontano. V proces učenja je pomembno vključiti učenca in njegovo okolje (starše, negovalno okolje).

Učni načrt izhaja iz operativnih ciljev. Za doseg le teh se učitelj poslužuje predlaganih vsebin, oziroma jih izbere po svoji presoji. Učitelj pozna specialno didaktična priporočila, nekatera so predlagana v učnem načrtu.

Cilji so nanizani po zahtevnosti od najnižjega do najvišjega, uresničujemo jih prek dejavnosti učencev. Dejavnosti lahko dosežajo hkrati več ciljev, tudi cilje različnih vsebin. Prav tako lahko en cilj uresničujemo prek različnih dejavnosti. Primeri dejavnosti so le ponujeni predlogi in učitelji/ce si lahko za uresničevanje načrtovanih ciljev izberejo tudi druge dejavnosti.

Za učence s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju učitelj/ica izbira začetne načrtovane operativne cilje spoznavanja vsebin splošne poučenosti za vsakega posameznika. Opazovanje in doživljanje naj poteka z vodenjem in usmerjanjem učenca ob upoštevanju načela postopnosti. Spoznavanje lahko poteka po Funkcionalni metodi. Učitelj/ica naj z aktivnim nebesednim in besednim vodenjem motivira učence za sodelovanje.

Učitelj/ica naj uprablja sodobne metode, učne pripomočke in številno sodobno literaturo s področja spoznavanja okolja.